

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

תיאוריות של הליך המדיניות הציבורית - 59624

תאריך עדכון אחרון 09-09-2021

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדיניות ציבורית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' משה מאור

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: [levifaur\(at\) mail.huji.ac.il](mailto:levifaur(at) mail.huji.ac.il)

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ב' 19:00 - 20:00, יום ה' לפי תיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

התחום של תהליך המדיניות מתייחס ללימוד מדיניות ציבורית (קרי, כל מה שהממשלה בוחרת לעשות ולא לעשות), כולל כל האינטראקציות המתקיימות במסגרת תהליך זה בהן מעורבים פרטים וארגונים, אירועים (בחירות, אסונות), קונטקסטים/הקשרים (כגון, היסטורי, מוסדי, כלכלי, חברתי, תרבותי, טכנולוגי, גיאוגרפי), תשומות ותפוקות, בזירות שונות (כגון, בירוקרטיה ממשלתית, פרלמנט). תחום זה כולל דינמיקות פוליטיות ומופעים פוליטיים שעה שפרטים וארגונים מנסים להשפיע על התהליך בשלביו השונים (כגון, קביעת סדר יום, עיצוב מדיניות, אימוץ מדיניות, יישום מדיניות, והערכת מדיניות). הביטויים הגלויים והסמויים של תהליך זה כוללים שימוש בעצמה פוליטית, נרטיבים, שיח, רשתות, וקואליציות. לאינפורמציה תפקיד חשוב בתהליכים אלו, בעיקר בכל הנוגע להגדרת בעיות מדיניות, לימוד והפקת לקחים, ודיפוזיה של מדיניות. השימוש במדע מהווה תשומה בתהליך המדיניות, ומסייע להבנת מורכבותו.

קורס זה מציע סקירה ביקורתית של תיאוריות מרכזיות וגישות אנליטיות חדשות של תהליך המדיניות הציבורית, וחושף את התלמידים למחלוקות התיאורטיות הקיימות כיום בתחום זה, ולארגון היישום של תיאוריות אלו. הקורס בוחן את הנחות התיאוריות, עקרונותיהן, ההשערות הנובעות מהן, התנאים בהם יישום תיאוריה אחת עדיף על יישום תיאוריה אחרת, ויכולת ההסבר והניבוי של תיאוריות אלו כפי שבאה לידי ביטוי במחקרי מדיניות השוואתיים. הקורס ייקנה כלים אנליטיים להבנת תהליכי מדיניות בתחומי מדיניות ובתת-תחומי מדיניות שונים, ויבהיר כיצד מסייעות התובנות השונות העולות במסגרת היישום של תיאוריות אלו ליצירת הכללות בתחום זה.

מטרות הקורס:

המטרה המרכזית של הקורס הינה לתת לסטודנטים כלים מושגיים ותיאורטיים על מנת להבין ולנתח את האופן שבו מדיניות ציבורית נוצרת, ממוסדת ומשתנה

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להגדיר מונחים מרכזיים בספרות על הליך המדיניות הציבורית ובתיאוריה מוסדית
לזהות את השלבים העיקריים של הליך המדיניות ואת הכוחות המשפיעים על כל שלב
להתוות את ההשפעות העיקריות על שינוי ויציבות במדיניות
להשוות בין גישות תיאורטיות שונות לשינוי מדיניות
להדגים כיצד גישות תיאורטיות שונות מסבירות מקרה של שינוי במדיניות

דרישות נוכחות (%) :

נוכחות ב-80% לפחות מהשעורים בכל סמסטר

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה ודיון

1. מבוא: הרציונל בלימוד תיאוריות של תהליך המדיניות ותיאוריות מרכזיות מ"מעוף הציפור"
2. המסגרת הדמוקרטית
3. הגלוי והסמוי בתהליך המדיניות
4. רציונליות מוגבלת והגישה התוספתית
5. מוסדות וגישת המוסדות החדשה
6. תיאוריית הזרמים המרובים
7. שיווי משקל מקוטע
8. קואליציות סנגור
9. תלות מסלול ומשוב חיובי
10. שינויים הדרגתיים משמעותיים
11. רעיונות בתהליך המדיניות
12. יזמי מדיניות
13. גישת המדיניות הבלתי מידתית המכוונת והמדיניות המפלה
14. סיכום: מחקר מדיניות בין המקומי להשוואתי

חומר חובה לקריאה:

1. מבוא: הרציונל בלימוד תיאוריות של תהליך המדיניות ותיאוריות מרכזיות מ"מעוף הציפור"
Wieble, C.M. (2020). Theories of the Policy Processes: Ways to Think about Them -and Use Them. <https://medium.com/policy-process-matters/theories-of-policy-processes-ways-to-think-about-them-and-use-them-9368792ecb50>
- Birkland, T.A. (2020). An Introduction to the Policy Process. New York: Routledge, pp. 373-414. E-Resource
2. המסגרת הדמוקרטית
Achen, C. and Bartels, L. M. (2017). Democracy for Realists: Why Elections Do Not Produce Responsive Government. Princeton, NJ: Princeton University Press, Ch. 2 & Ch. 11.
3. הגלוי והסמוי בתהליך המדיניות
Bachrach, P., and M. S. Baratz (1962). "Two Faces of Power." American political science review 56 (4): 947-952.
Cobb, R. W., and Elder, C. D. (1971). "The Politics of Agenda-Building: An Alternative Perspective for Modern Democratic Theory." Journal of Politics 33 (4): 892-915.
4. רציונליות מוגבלת והגישה התוספתית
Lindblom, C. E. (1959). "The Science of "Muddling Through." Public Administration Review 19 (2): 79-88.
- Jones, B. D. (2003). "Bounded Rationality in Political Science: Lessons from Public Administration." Journal of Public Administration Research and Theory 13: 395-412.

5. מוסדות וגישת המוסדיות החדשה

Cairney, P. 2020. *Understanding Public Policy: Theories and Issue*. London: McMillan and Red Globe Press, Ch. 5.

6. תיאוריית הזרמים המרובים

Herweg N., Zahariadis, N. and Zohlnhöfer, R. (2018). "The Multiple Streams Framework: Foundations, Refinements, and Empirical Applications". In: Weible, C.M. -and P.A. Sabatier (Eds.) *Theories of The Policy Process*. Westview Press, Ch. 1. E Resource

7. שיווי משקל מקוטע

Baumgartner, F. R., Jones, B. D. and Mortensen, P. B. (2018). "Punctuated Equilibrium Theory: Explaining Stability and Change in Public Policymaking." In: Weible, C. M. and P. A. Sabatier (Eds.) *Theories of the policy process*, Westview Press, Ch. 2. E-Resource

8. קואליציות סנגור

Jenkins-Smith, H. C., Nohrstedt, D., Weible, C. M. and Ingold, K. (2018). "The Advocacy Coalition Framework: An Overview of the Research Program." In: Weible, C. M. and Sabatier, P. A. (Eds.) *Theories of the policy process*. Westview Press. Ch. 4. E-Resource

Pierce, Jonathan J., Holly L. Peterson, and Katherine C. Hicks. (2020). "Policy Change: An Advocacy Coalition Framework Perspective." *Policy Studies Journal* 48(1): 64-86.

9. תלות מסלול ומשוב חיובי

Pierson, P. (1996). "The New Politics of the Welfare State." *World Politics* 48(2): 143-79.

פירסון, פול (2017). תשואות עולות, תלות מסלול וחקר הפוליטיקה. פוליטיקה. 26, עמ' 135-178.
. http://davis.huji.ac.il/sites/default/files/davisinst/files/Politika_26_0.pdf

10. שינויים הדרגתיים משמעותיים

Mahoney, James, and Kathleen A. Thelen, eds. (2010). *Explaining Institutional Change: Ambiguity, Agency and Power*. New York: Cambridge University Press. Introduction.

Hacker, J. S. (2004). "Privatizing Risk without Privatizing the Welfare State: The Hidden Politics of Social Policy Retrenchment in the United States." *American Political Science Review* 98(2): 243-260.

11. רעיונות בתהליך המדיניות

Hall, P. A. (1993). "Policy Paradigms, Social Learning, and the State: The Case of Economic Policymaking in Britain." *Comparative Politics* 25(3): 275-296.
Béland, D., and Cox R. H. (2016). "Ideas as coalition magnets: coalition building,

policy entrepreneurs, and power relations. *Journal of European Public Policy*, 23(3), pp. 428-445.

12. יזמי מדיניות

Mintrom, M. (2019). "So you want to be a policy entrepreneur?" *Policy Design and Practice*, 2(4), 307-323.

Maor, M. (2017). "Policy Entrepreneurs in Policy Valuation Processes: The Case of the Coalition for Environmentally Responsible Economies." *Environment and Planning C: Government and Policy*, 35(8): 1401-1417.

13. גישת המדיניות הבלתי מידתית המכוונת והמדיניות המפלה

Maor, M. (2021). "Deliberate Disproportionate Policy Response: Towards a Conceptual Turn." *Journal of Public Policy*, 41(1): 185-208.

Maor, M. (2019). "Overreaction and Bubbles in Politics and Policy." In: Alex Mintz and Lesley Terris (Eds.) *Oxford Handbook on Behavioral Political Science*, Oxford Handbooks Online, Oxford University Press.

14. סיכום: מחקר מדיניות בין המקומי להשוואתי

Baumgartner F. R, Jones, B. D. and Wilkerson J. (2011). "Comparative Studies of Policy Dynamics." *Comparative Political Studies* 44(8): 947-72.

חומר לקריאה נוספת:

- Birkland, T.A. (2020). *An Introduction to the Policy Process*. New York: Routledge. E Resource

Cairney, P. 2020. *Understanding Public Policy: Theories and Issue*. London: McMillan and Red Globe Press.

קריאת רשות להרחבה (לתלמידים המעוניינים בלימודים מתקדמים)

Peters, G.B. and Fontaine, G (2020). *Handbook of Research Methods and Applications in Comparative Policy Analysis*. Edward Elgar Publishing: Cheltenham, E Resource

סיכומים קצרים (500, 750, 1000 מילים) ופודקסטים על הקונספציות והגישות התיאורטיות של תהליך המדיניות

<https://paulcairney.wordpress.com>

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 100 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %
הצגה בכיתה

מידע נוסף / הערות: